

1	Verksamhetsstyrning och uppföljning	Ja	Nej	Delvis	Vet ej
1.1	Alingsås kommun antog en ny styrmodell 2024, hur påverkar den nämndens styrning och uppföljning?				
	<p>Den största förändringen i den nya styrmodellen gäller målet att bli Sveriges mest effektiva kommun. Planering och analys ska i huvudsak ske genom nämndens årliga genomlysning, som antas en gång per år. De möjliga utvecklingsförflyttningarna följs sedan upp i samband med nämndens årsbokslut.</p> <p>Övriga delar av styrningen fortsätter som tidigare. Budgeten följs upp inom ramen för den ordinarie uppföljningsprocessen, det vill säga genom ekonomiska rapporter samt delårs- och årsbokslut.</p> <p>Även den löpande systematiska kvalitetsstyrningen bedrivs vidare enligt tidigare arbetssätt. Nämndens systematiska kvalitetsarbete följs upp och redovisas till nämnden två gånger per år i rapporterna "Redovisning av systematiskt kvalitetsarbete januari-juni samt i Vård- och omsorgsnämndens kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse.</p> <p>Nämnden har i uppdrag att aktivt arbeta för en hållbar utveckling och att infria de 17 globala målen, som en integrerad del i sitt grunduppdrag. Arbete utifrån Agenda 2030 följs upp och redovisas i Vård- och omsorgsnämndens årsbokslut.</p> <p>Hållbarhetsaspekter integreras i verksamheternas kontinuerliga arbete med analyser av resultat och metoder för ständiga förbättringar. Ett prioriterat område för förvaltningen är utvecklingen av konsuppledd statistik och jämställdhetsanalyser med fokus på skillnader mellan kvinnor och män i både upplevelsen av insatsernas kvalitet och i vilka insatser som erbjuds.</p> <p>Vidare genomförs flera olika insatser och aktiviteter inom nämnden som påverkar de globala målen i Agenda 2030 och främja en hållbar utveckling. Aktiviteterna omfattar bland annat arbete inom funktionsstöd för att stärka individers självständighet och möjliggöra boendekarriär och övergångar till den ordinarie arbetsmarknaden, vilket bidrar till god hälsa och välbefinnande, anständiga arbetsvillkor och minskad ojämlikhet. Fokus på personcentrering och att säkerställa individens delaktighet och inflytande, främjar både hälsa och välbefinnande och fredliga och inkluderande samhällen. Arbetet med heltid som norm spelar en viktig roll för att uppnå jämställdhet.</p> <p>För att främja hållbar konsumtion och produktion har nämnden infört plattformen Sajkla för cirkulation och reovering av möbler och nämnden arbetar med att minska matsvinn inom Vård- och omsorgsnämndens måltidsprogram. Satsningen "Alternativa sätt att ta sig fram" syftar till att byta ut fossildrivna fordon mot mer miljövänliga transportmedel såsom cyklar, elcyklar med mera, med särskilt avsatta investeringsmedel. Insatsen riktar sig mot alla verksamheter inom förvaltningen och omfattar en plan för både investering och reinvestering i cyklar, vilket främjar både ett friskare arbetsliv och en bättre miljö. Vidare pågår ett aktivt arbete med att säkerställa ändamålsenliga lokaler och behovet av boendeplatser, vilket stödjer långsiktig ekonomisk hållbarhet och de globala målen för hälsa och välbefinnande och hållbara städer och samhällen. Nämndens arbete med att utveckla effektiv ekonomistyrning och ökad digitalisering är också viktiga för att främja social och ekonomisk hållbarhet.</p>				
1.2	Har nämnden/styrelsen fastställt nämndspecifika mål kopplat till fullmäktiges övergripande mål?		x		

	<p>Det kommunövergripande målet om att bli Sveriges mest effektiva kommun bryts inte ned av nämnderna. Däremot ska varje nämnd analysera och bedöma hur den egna verksamheten kan bidra till att uppfylla målet.</p> <p>Utöver detta kan nämnden välja att peka ut särskilda prioriterade inriktningar. Dessa syftar till att på ett kortfattat och tydligt sätt visa för förvaltningen vad som är viktigt att förhålla sig till, samt hur arbetet bör inriktas för att uppnå den politiska viljan.</p> <p>Vård - och omsorgsnämnden har i budget 2025–2027 VON § 85/2024 antagit två politiska inriktningar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitalt först - utveckla välfärdsteknik för ökad självständighet och delaktighet. • Förebyggande och hälsofrämjande - Proaktivt arbete för ökad självständighet, ökat välbefinnande och god livskvalitet. 				
1.3	Har nämnden/styrelsen formulerat målen så att de är mätbara?			x	
	<p>Kommunfullmäktige har beslutat att kommunen ska sträva efter att bli Sveriges mest effektiva kommun. Inom ramen för nämndens genomlysning genomförs därför en analys av verksamhetens kvalitet utifrån relevanta nyckeltal. För detta mål fastställs dock inga specifika målnivåer.</p> <p>I nämndens genomlysning 2025 VON § 38/2025 är nyckeltalen indelade i fyra kategorier: effektivitet, ekonomi, kvalitet och personal. Resultaten jämförs med strukturellt liknande kommuner, äldreomsorg och LSS, samt med Göteborgsregionens genomsnitt och kommungenomsnitt. För vissa nyckeltal är en direkt jämförelse inte möjlig. I dessa fall redovisas istället Alingsås kommuns resultat över tid.</p>				
1.4	Följer nämnden/styrelsen upp hur måluppfyllelsen utvecklas under året?	x			
	Genomlysningen används för att följa upp nämndens effektivitet och kompletteras med en uppföljning i samband med årsbokslutet. Utöver detta genomförs även systematiska kvalitetsuppföljningar.				
1.5	Vid eventuella avvikelser från måluppfyllelsen får nämnden/styrelsen en analys av orsaker till avvikelsen?	x			
	<p>Förvaltningen genomför en analys i samband med genomlysningen och rapporterar om det förekommer betydande kvalitetstapp som påverkar nämndens effektivitet.</p> <p>Utöver detta förekommer den löpande systematiska kvalitetsuppföljningen där avvikelser kan rapporteras.</p>				
1.6	Beslutar nämnden/styrelsen om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen?	x			

	Nämnden kan, i samband med genomlysningen, besluta om möjliga förflyttningar. Därutöver har nämnden alltid möjlighet att ge förvaltningen särskilda uppdrag.
1.7	<p>Har en verksamhetsplan antagits?</p> <p>Förvaltningens styrning mot att uppnå Alingsås kommuns mål sker genom att nämndens beslutade åtgärder i budgeten, arbetsmiljömål och internkontrollpunkter fördelas till berörda avdelningar och enheter. Detta sker via beslutstödet Hypergene, samt i chefs- och medarbetaröverenskommelserna.</p> <p>Planeringen på avdelnings- och enhetsnivå innefattar att beskriva de specifika aktiviteter som verksamheten planerar att genomföra i syfte att uppnå nå kommunens mål att bli Sveriges mest effektiva kommun samt nämndens arbetsmiljömål.</p> <p>Kvalitetsstyrningen sker också via beslutstödet, där egenkontroll av kvaliteten i grunduppdraget ingår.</p> <p>Regelbunden utbildning i beslutstödet erbjuds till alla chefer.</p>

1.8	Utfall och prognos måluppfyllelse
	<p>Hur ser utfallet ut vid delåret vad avser måluppfyllelsen samt vad är prognosen för helåret? Vänligen ange utfall och prognos för respektive mål (1, 2, 3, 4 osv.)</p> <p>Nämndens genomlysning för 2025, som används för att följa upp nämndens effektivitet och bedöma hur verksamheten bidrar till Alingsås mål, beslutades den 12 juni 2025 VON § 38/2025. Förutom jämförelseanalysen redovisas i genomlysningen en uppföljning av de åtgärder som beslutades i den föregående genomlysningen.</p>

2	Ekonomistyrning och uppföljning	Ja	Nej	Delvis	Vet ej
2.1	Har nämnden/styrelsen fastställt en budget för aktuellt år?	x			
	Anvisningen för nämndens budget och bolagsstyrelsernas måldokument är styrande för nämndernas arbete med mål och budget. Därutöver ska nämnden beakta bestämmelserna antagna i ekonomistyrningsprinciper. Vård- och omsorgsnämnden fastställde en budget i balans VON § 85/2024.				

2.2	Följer nämnden/styrelsen upp det ekonomiska utfallet och upprättar prognoser tillräckligt under året?	x			
	Nämnden följer upp ekonomin fem gånger per år och upprättar prognoser, i enlighet med Alingsås styrmodell. Utöver de obligatoriska uppföljningarna i styrmodellen i samband med det fördjupade månadsbokslutet och delårsbokslut har nämnden beslutat om ekonomisk uppföljning för månaderna mars, maj och oktober. Därutöver delges nämnden löpande statistik över verksamheten och informeras om det ekonomiska läget.				
2.3	Får nämnden/styrelsen en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget?	x			
	Vid varje uppföljning får nämnden en analys kring vilka faktorer som påverkar avvikelser från budget. Vid uppföljning analyseras volymer, utförarnas utfall, köp av externa placeringar och eventuella åtgärder				
2.4	Beslutar nämnden/styrelsen om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser?	x			
	För de verksamheter som inte har ett resultat i balans efterfrågar nämnden regelbundet handlingsplaner för att komma ner i kostnader. I dagsläget följs ekonomin separat upp inom avdelningarna personlig assistans och stöd VON § 33/2025 och äldreboende VON § 14/2025.				
2.5	Vänligen ange nämndens budget för helår, utfall delår och prognos helår samt ev. avvikelse fr budget.				
	Belopp i tkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	
	Verksamhetens intäkter	206 297	212 282	218 860	
	Personalkostnader	-802 020	-800 967	-826 105	
	Lokalhyror	-113 241	-122 042	-126 924	
	Köp av tjänster	-176 046	-176 999	-179 473	
	Övriga kostnader	-81 323	-89 017	-94 358	
	Verksamhetens kostnader	-1 172 630	-1 189 025	-1 226 860	
	Verksamhetens nettokostnader	-966 333	-976 743	-1 008 000	
	Kommunbidrag	966 333	976 743	1 008 000	
	Finansnetto				
	Årets resultat	0	0	0	

3	Intern kontroll	Ja	Nej	Delvis	Vet ej
3.1	Finns det en fastställd internkontrollplan för 2025? Ange datum för nämndens beslut samt antal kontrollmål som ingår i internkontrollplanen.	x			
	2024-12-17 VON § 85/2024. Internkontrollplanen för 2025 omfattar tre kontrollpunkter.				
3.2	Har en riskanalys genomförts inför val av kontrollmål i 2025 års internkontrollplan?	x			
	<p>I enlighet med Alingsås styrmodell ska nämnderna årligen i samband med budget upprätta en plan för internkontroll och ange vilka kontrollaktiviteter som ska genomföras. Urvalet sker med bakgrund från en risk- och väsentlighetsanalys.</p> <p>En risk- och väsentlighetsanalys genomfördes inför val av kontrollpunkter i 2025 års internkontrollplan. Dokumenterad risk- och väsentlighetsanalys återfinns som bilaga 2 i vård- och omsorgsnämndens budget.</p> <p>Resultatet antogs tillsammans med nämndens internkontrollplan och fastställdes genom antagandet av vård- och omsorgsnämndens budget 2025–2027, VON § 85/2024.</p>				
3.3	Ar nämnden/styrelsen delaktig i riskanalysen som ligger till grund för internkontrollplanen?	x			
	<p>Risk- och väsentlighetsanalysen som ligger till grund för internkontrollplan 2024 genomfördes inom förvaltningen. Analysen behandlades därefter av förvaltningen och vård- och omsorgsnämndens utökade arbetsutskott tillsammans på vård- och omsorgsnämndens arbetsutskotts sammanträde 2024-11-05 § 53 punkt a.</p> <p>Resultatet antogs tillsammans med nämndens internkontrollplan vid fastställandet av vård- och omsorgsnämndens budget 2025–2027, VON § 85/2024.</p>				
3.4	Har uppföljning skett av internkontrollplanen för 2025?	x			

	Resultatet från arbetet med intern kontroll 2025 rapporteras till nämnd två gånger per år i enlighet med uppföljningsanvisningar inom ramen för styrmodellen.				
3.5	Upprättas en genomförande-/uppföljningsrapport avseende resultatet av genomförda kontroller?	x			
	Nämnden upprättar uppföljningsrapporter i enlighet med Alingsås kommuns styrmodell. Rapporterna innehåller en redogörelse av resultatet för genomförda kontroller, samt en beskrivning över åtgärder för att komma till rätta med eventuella avvikelser.				
3.6	Hur ofta sker rapportering av uppföljning/resultatet av den interna kontrollen till nämnden/styrelsen?				
	Resultatet från arbetet med intern kontroll följs upp och redovisas till nämnd två gånger per år, i enlighet med uppföljningsanvisningar inom ramen för styrmodellen. Vård- och omsorgsnämndens internkontrollplan 2025–2027 omfattar tre kontrollpunkter. Samtliga av dessa kontrollpunkter följs upp och redovisas till nämnd i samband med delårs- och årsbokslutet.				

3.7	Fattar nämnden/styrelsen beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister?	x			
	Åtgärder vid konstaterade avvikelser eller brister ingår som en del i uppföljningsrapporten för nämndens internkontrollplan och beslutas i samband med nämndens delårs- och årsbokslut.				

4	Övriga frågor				
---	----------------------	--	--	--	--

4.1	<p>Vilket arbete och aktiviteter genomför nämnden för att säkerställa en strategisk kompetensförsörjning inom sina verksamheter?</p> <p>Nämnden genomför en mängd aktiviteter inom olika områden som en del av förvaltningens strategiska kompetensförsörjningsplan som revideras årligen, till exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Implementering av karriärvägsmodell inom ramen för Göteborgsregionens (GR) FAVO (Fler anställda inom vård och omsorg) - projekt som slutförs i år. Innefattar differentiering av arbetsuppgifter och fyra renodlade roller, samt mentorskapsmodell för nyutbildade undersköterskor. - Validering av utbildade vikarier till undersköterskor, cirka 50 personer per år, som får studera på 50 procent av arbetstiden inom ramen för äldreomsorgslyftet. Även fem undersköterskor som får läsa specialistundersköterskeutbildning på 50 procent. - Resursteam inom hemtjänsten som under hösten växlar upp även inom särskilt boende. Syftar till en effektivare bemanningsplanering, att minska andelen timanställningar och ersätta med flexibel fulldelegerad personal, samt ett serviceteam som sköter städ, tvätt mm. - Språkstärkande insatser för språksvaga, bland annat genom språkbud och digitala språkutbildningar via språkapp. Vissa får även läsa svenska på Campus på arbetstid. - Införande av välfärdstekniska lösningar som ska bidra till att minska bemanningsbehovet. Fokus i år är införande av sensorteknik och läkemedelsautomater. - Inom funktionshinderområdet har verksamheten påbörjat arbetet med det nationella kompetenshöjande paketet "Yrkesresan" för samtliga medarbetare, vilket kommer att pågå över flera år. - Även inom kommunal primärvård har verksamheten under året startat införande av Göteborgsregionens karriärvägsmodeller för både sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter. - För att förbättra schemaläggningen inom förvaltningen har bemanningshandboken reviderats och ett centralt expertstöd för schemaplanering kommer att införas i september 2025. - Det kommungemensamma arbetet med en metod för ständiga förbättringar är också under införande i förvaltningen. Arbetet ska främja en "nytänkande" kultur där alla kan vara med och bidra till att nå kommunens mål - att bli Sveriges effektivaste kommun. - Förvaltningen arbetar även vidare med satsningen kring ett utvecklande medarbetarskap (UM), i syfte att stärka trivsel och engagemang bland alla medarbetare. - För att stärka chefsförsörjningen och ledarskapet utbildas förvaltningens chefer fortsatt i utvecklande ledarskap (UL), UGL, samt indirekt ledarskap (IL). Därtill deltar representanter från vård- och omsorgsförvaltningen i det kommungemensamma programmet för "framtidens ledare". <p>I år testades en ny strategi för sommarbemanningen i förvaltningen med 66 procent grundbemanning på plats, vilket har underlättat planeringen och minskat vikariebehovet, samt förbättrat arbetsmiljön under semesterperioden för personalen.</p>
-----	--

4.2	<p>Hur ser personalomsättningen ut inom nämndens verksamheter?</p> <p>Den externa personalomsättningen under det första delåret 2025 har ökat jämfört med delåret 2024, från 6,4 till 8,3 procent.</p> <p>Störst ökning ses inom avdelningen personlig assistans och stöd som gått från 6,4 till 12,2 procent, vilket till viss del är en följd av pågående omställningsarbete och förändringar i arbetstidsavtalen med dygnsvilan.</p> <p>Personalomsättningen inom avdelning hemtjänst ökade från 7,0 till 9,0 procent och inom avdelning LSS boende och arbete från 3,9 till 6,4 procent.</p> <p>Avdelning särskilt boende låg på 6,7 procent, avdelning myndighet och kommunal primärvård på 8,1 procent och avdelning verksamhetsstöd på 6,9 procent vilket är ungefär samma nivåer som 2024.</p>
4.3	<p>Gällande rapportering av ej verkställda beslut, vilka åtgärder planeras utifrån de beslut som ej är verkställda?</p> <p>Vid rapporteringstillfälle 2025-03-27, VON § 22/2025 av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 2025 (innefattande kvartal ett) rapporterades totalt tretton beslut som ej verkställdes inom tre månader från dagen för beslutet. Ett beslut för daglig verksamhet, fem beslut för kontaktperson, sex beslut för boende och ett beslut för stödfamilj. Gällande LSS boende har samtliga av dessa individer fått erbjudande om placering på bostad med särskild service, men tackat nej vid ett eller två tillfällen.</p> <p>Vid rapporteringstillfället 2025-03-31, VON § 23/2025. av ej verkställda enligt socialtjänstlagen (SoL) 2025 (innefattande kvartal ett) rapporterades totalt fyra beslut om särskilt boende som ej verkställdes inom tre månader från dagen för beslut. Samtliga individer har erbjudits plats och tackat nej en eller flera gånger.</p>
4.4.	<p>Gällande brukarenkäten inom äldreomsorgen, vem eller vilka fyller i den?</p> <p>Datainsamling och registrering av undersökningen <i>Vad tycker de äldre om äldreomsorgen 2024</i> genomförs av Institutet för Kvalitetsindikatorer i Göteborg AB på uppdrag av Socialstyrelsen.</p> <p>Insamlingen genomfördes främst via postenkäter, men respondenterna kunde även svara via webb. I missivet informerades om att den äldre gärna får ta hjälp av till exempel en anhörig, vän eller god man för att svara på frågorna och att denne i så fall ska tänka på att svaren ska spegla den äldre personens uppfattning. Det rekommenderades också om att den svarande helst ska undvika att be personalen om hjälp med att svara på frågorna.</p> <p>I hemtjänsten svarade totalt 362 personer, vilket är en svarsfrekvens på 58 procent. Av de svarande angav 72 procent att de svarat helt själva eller tillsammans med någon, medan 28 procent av enkäterna besvarades enbart av någon annan.</p> <p>Inom särskilt boende svarade totalt 149 personer, vilket är en svarsfrekvens</p>

	på 45 procent. Av de svarande angav 47 procent att de svarat helt själva eller tillsammans med någon, medan 53 procent av enkäterna besvarades enbart av någon annan.
--	---

5	Utmaningar och risker
5.1	<p>Redogör för nämndens/styrelsens utmaningar och risker på kort och lång sikt (ange minst 5 områden)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alingsås kommun, liksom hela den offentliga sektorn i Sverige, står inför en demografisk förändring där antalet äldre ökar och därmed behovet av vård och omsorg, samtidigt som resurserna kommer att vara mindre. Utmaningarna ställer krav på effektiviseringar och förändrade arbetssätt i alla verksamheter. 2. Personal- och kompetensförsörjning är en stor utmaning inom vård- och omsorg. Framtida behovsökningar, en ökad konkurrens på arbetsmarknaden, ett ökat antal pensionsavgångar, samt en ökad personalomsättning förväntas medföra ett ökat rekryteringsbehov och svårigheter att tillgodose rätt kompetens i verksamheten. 3. Nämnden ser fortsättningsvis ett ökat behov av att arbeta med förändrade arbetssätt genom införande av välfärdsteknik utifrån att effektivisera och utveckla verksamheten. 4. En risk är att nämnden inte har tillgång till ändamålsenliga lokaler för den utförandeverksamhet som bedrivs. Bristande tillgång på lokaler riskera att leda till en ineffektiv drift av verksamheten, viteskostnader för kommunen samt att förvaltningens inte kan uppfylla gällande krav utifrån ett arbetsmiljöperspektiv. 5. En fortsatt utmaning för nämnden är ställa om och skapa förutsättningar för den kommunala hälso- och sjukvården att kunna möta omställningen till en "God och Nära vård", samt att anpassa verksamheten till den nya socialtjänstlagen med fokus på förebyggande arbete, ökad tillgänglighet och kunskap. 6. Nämnden ser ett tydligt behov av att fortsätta utvecklingen av ett strukturerat och systematiskt kvalitets- och förbättringsarbete för att säkerställa kvaliteten i grunduppdraget och möta ställda krav. En effektiv kvalitetsstyrning gör det möjligt att upptäcka brister och skapa en kultur av ständiga förbättringar.